

Sygn. akt II PK 220/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

SSN Herbert Szurgacz

w sprawie z powództwa A. G.

przeciwko Instytutowi C. S.O. "B." w K. .

o ustalenie stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 marca 2007 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w O.

z dnia 24 listopada 2005 r., sygn. akt (...),

- 1. oddała skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

Uzasadnienie

Powód A. G. pozwem z dnia 12 stycznia 2005 r. wystąpił przeciwko Instytutowi C. S. O. "B." w K. o ustalenie, iż pozostaje w stosunku pracy ze stroną pozwaną.

Andrzej G., zgodnie z pismem Ministra Gospodarki z dnia 31 grudnia 1998 r. powołany został na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo rozwojowych (Dz. U. z 2001r., Nr 33, poz. 388 roku, ze zm.) z dniem 1 stycznia 1999 r. na funkcję dyrektora Instytutu C. S. O."B." w K. Powodowi kadencja na stanowisku dyrektora upłynęła 31 grudnia 2003 r.

W piśmie z dnia 16 grudnia 2003 r. Minister Gospodarki na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach - badawczo rozwojowych z dniem 1 stycznia 2004 r. wyznaczył powoda kierownikiem Instytutu do czasu powołania nowego dyrektora, następnie pismem z dnia 17 listopada 2004r. odwołał powoda z wyznaczonej funkcji kierownika. W dniu 31 grudnia 2004 r. wystawiono świadectwo pracy, zgodnie z którym od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2003 r. w zakresie zatrudnienia powód wykonywał pracę dyrektora Instytutu, a od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. kierownika Instytutu. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umów o pracę zawartych na czas określony.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym wyrokiem z dnia 16 czerwca 2005 r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy w K. ustalił istnienie stosunku pracy pomiędzy powodem A. G. i stroną pozwaną Instytutem C. S. O. "B." w K. oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie strona pozwana zaskarżyła apelacją, która została przez Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. oddalona wyrokiem z dnia 24 listopada 2005 r. W uzasadnieniu wyżej wymienionego orzeczenia za Sądem pierwszej instancji stwierdził, że w myśl ustępu 1 art. 65 wskazanej wyżej ustawy do czasu powołania dyrektora organ sprawujący nadzór wyznacza na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy osobę pełniącą funkcję kierownika jednostki badawczo-rozwojowej. W niniejszej sprawie poza sporem było, iż w związku z upływem kadencji sprawowania funkcji dyrektora przez powoda, z dniem 1 stycznia 2004 r., powód został wyznaczony przez Ministra Gospodarki i Pracy, działającego jako organ nadzorczy nad Instytutem C. S. O. "B.", do pełnienia funkcji

kierownika. Bezsporne było także to, iż w wyniku podjęcia przez powoda czynności kierownika została zawiązana terminowa umowa o pracę. Strony różnią się jednak w zakresie ustalenia terminu końcowego, z upływem którego umowa miała ulec rozwiązaniu. Powód twierdzi, iż umowa została zawarta "do czasu powołania dyrektora", natomiast pozwany, iż wprowadzie "do czasu powołania dyrektora" jednak nie dłużej niż na 6 miesięcy. Sąd w tym stanie rzeczy uznał, że norma zawarta w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo - rozwojowych ma charakter administracyjnoprawny. Zastrzeżony w niej sześciomiesięczny termin, przed upływem którego organ nadzoru winien powołać dyrektora jest dyrektywą skierowaną właśnie do tego organu i ma charakter "instrukcyjny" - mobilizujący do szybkiego wyznaczenia osoby na to stanowisko. Sąd uznał, że powód nadal świadczył pracę w oparciu o stosunek pracy powstały na wskutek podjęcia przez niego zatrudnienia od dnia 1 stycznia 2004 r. oraz stwierdził brak jakichkolwiek podstaw do uznania, iż z dniem 1 lipca 2004r. między stronami została zawarta nowa umowa na okres kolejnych 6 miesięcy, albowiem żadna ze stron nie złożyła w tym zakresie oświadczenia woli, które ewentualnie w drodze dorozumianej mogłoby zostać przyjęte przez drugą stronę. Mając powyższe na uwadze oddalił apelację.

Skargę kasacyjną na powyższe rozstrzygnięcie wniosła strona pozwana, wskazując na naruszenie prawa materialnego - art. 65 ustawy o jednostkach badawczo rozwojowych z dnia 25 lipca 1985 roku (Dz. U. z 2001r., Nr 33, poz. 388 roku, ze zm.), w związku z art. 68 § 1 i 1¹ k.p. oraz art. 11 k.p., przez ich niewłaściwe zastosowanie, prowadzące w konsekwencji do wadliwego przyjęcia, iż między stronami doszło do nawiązania umownego stosunku pracy na czas określony wystąpieniem warunku rozwiązującego - powołania dyrektora Instytutu C. S. O. B. w K. i wobec powyższego pominięcie okoliczności, iż okresy sprawowania funkcji kierownika jednostki badawczo rozwojowej nie mogły trwać dłużej niż każdorazowo 6 miesięcy, zaś powstały w wyniku decyzji Ministra Gospodarki i Pracy stosunek pracy na mocy oświadczeń stron przedłużony został do dnia 31 grudnia 2004 roku;

naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku - art. 382, w związku z art. 381 oraz 316 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skargę kasacyjną należało oddalić. Po pierwsze, podstawą nawiązania stosunku pracy z kierownikiem zakładu pracy nie jest akt powołania. Wynika to z treści art. 65 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o jednostkach badawczo rozwojowych, zgodnie z którym do czasu powołania dyrektora w jednostkach badawczo-rozwojowych organ sprawujący nadzór wyznacza na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy osobę pełniącą funkcję kierownika jednostki badawczo-rozwojowej. Z kolei art. 21 ust 2 wymienionej ustawy stanowi, że dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej powołuje organ sprawujący nadzór nad tą jednostką spośród kandydatów wyłonionych w drodze konkursu (...). Wyznaczenie kierownika w celu pełnienia obowiązków przysługujących dyrektorowi do czasu jego powołania nie może być zatem równoznaczne z powołaniem w rozumieniu art. 68 i następnych Kodeksu pracy. Ustawa o jednostkach badawczo-rozwojowych nie przewiduje nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania dla kierownika (por. wyrok SN z dnia 4 października 1994 r., I PRN 72/94, OSNP 1995/4/47). Tym samym do stosunku pracy kierownika instytutu naukowo-badawczego w niniejszej sprawie nie można stosować przepisów kodeksu pracy dotyczących nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania.

Po drugie, powód świadczył pracę w oparciu o stosunek pracy powstały na skutek podjęcia przez niego zatrudnienia od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2004 r., tj. od dnia powierzenia mu funkcji kierownika przez organ nadzoru do dnia jego odwołania z tego stanowiska. Z twierdzeń strony pozwanej wynika, iż powód był dwukrotnie wyznaczony przez organ założycielski na tymczasowego kierownika zakładu pracy na okres sześciu miesięcy. Innymi słowy, w ocenie strony pozwanej nawiązany został stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony. Z uwagi na ustawowe ograniczenia czasu trwania tego zatrudnienia, po upływie sześciu miesięcy, tj. z dniem 30 czerwca 2004r. umowa uległa rozwiązaniu z mocy prawa, a pełnienie nadal funkcji kierownika świadczy o nawiązaniu kolejnej umowy o pracę na czas określony (kolejne 6 miesięcy tj. do dnia 31 grudnia 2004 r.). Powyższe twierdzenia nie przystają do stanu faktycznego niniejszej sprawy, skoro z materiału dowodowego bezspornie wynika, że powód pełnił w okresie

od 1 stycznia 2004 r. obowiązki kierownika zakładu pracy do czasu powołania na jego miejsce dyrektora na podstawie art. 21 ust 2 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. Ostatecznie, zgodnie z pismem z dnia 17 listopada 2004 r. Minister Gospodarki i Pracy odwołał powoda z wyznaczonej funkcji kierownika - ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2004 r. Ponadto brak jest jakichkolwiek podstaw by uznać, iż z dniem 1 lipca 2004 r. między stronami została zawarta nowa umowa na okres kolejnych 6 miesięcy albowiem żadna ze stron nie złożyła w tym zakresie oświadczenia woli, które ewentualnie w drodze dorozumianej mogłoby zostać przyjęta przez drugą stronę. Ponadto z treści art. 65 powołanej ustawy jednoznacznie wynika, że wyznaczenie kierownika ma na celu „zastępcze” sprawowanie obowiązków dyrektora do czasu jego powołania. Tak jak wyżej wskazano, z powodem nie została faktycznie zawarta ani umowa o pracę ani też umowa cywilnoprawna, a co za tym idzie oceny charakteru łączącego strony stosunku prawnego należało dokonać w oparciu o czynności konkludentne, zgodnie z art. 22 § 1¹ i § 1² k.p. Przez przystąpienie do pracy powód de facto wyraził zgodę na zatrudnienie go i to na zatrudnienie na czas określony w akcie wyznaczenia czyli do czasu powołania dyrektora jednostki. Należy się zgodzić ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, że podnoszony przez stronę pozwaną zarzut czasowego ograniczenia zatrudnienia powoda do sześciu miesięcy został wskazany w art. 65 ust. 1 powołanej wyżej ustawy dla zakreślenia ram czasowych wyznaczenia do pełnienia funkcji kierownika, co wynika z literalnego brzmienia przepisu i ma charakter terminu instrukcyjnego. Powyższe jednakże nie stanowi, że akt wyznaczenia kierownika jednostki badawczo-rozwojowej oznacza nawiązanie stosunku pracy na czas określony - sześć miesięcy, skoro powyższa norma prawna takiej dyspozycji nie zawiera. Dyspozycja normy prawnej określa obowiązek lub uprawnienia podmiotu, do którego jest skierowana. W dyspozycji zawarty jest opis pożądanego zachowania się adresata normy prawnej – wskazuje, co powinien robić adresat normy prawnej lub od jakiego działania powinien się on powstrzymać. W niniejszym przypadku art. 65 ust 1 przedmiotowej ustawy zobowiązuje organ nadzoru do wyznaczenia kierownika, nie wypowiada się na jakich zasadach kierownik będzie sprawował swoje obowiązki i jaki stosunek prawny będzie go łączył z pracodawcą, zaś niedochowanie wskazanego 6

miesięcznego terminu nie jest obarczone żadną sankcją dla organu sprawującego nadzór. Mając powyższe na uwadze nie można w oparciu o tę normę prawną ustalić istnienia stosunku pracy na czas określony – sześć miesięcy.

W przedmiotowej sprawie nie miało również miejsca naruszenie art. 382 w związku z art. 381 oraz art. 316 k.p.c. polegające na pominięciu przez Sąd drugiej instancji podniesionego w apelacji pozwanego faktu powołania z dniem 1 lipca 2005 r. dyrektora pozwanej jednostki, co miałyby zdaniem pozwanego skutkować wskazaniem konkretnej daty końcowej stosunku pracy łączącego powoda z pozwanym. Otóż brak jest przepisów nakładających na Sąd obowiązek ustalania w wyroku daty powstania i ustania stosunku pracy. Ponadto zarówno Sąd pierwszej, jak i drugiej instancji ustalił, że strony łączyła terminowa umowa o pracę zawarta do dnia powołania dyrektora, co nawet bez wskazywania konkretnej daty nie pozostawia żadnych wątpliwości co do momentu ustania stosunku pracy powoda. Wobec powyższego nie może tu być mowy o naruszeniu wskazanych przepisów procedury cywilnej.

Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

/tp/
